

Рыма Кавалёва
Вольга Прыемка

МАГЧЫМЫЯ НАПРАМКІ І ПЕРСПЕКТЫВЫ СУМЕСНАЙ ПРАЦЫ ФАЛЬКЛАРЫСТАЎ БЕЛАРУСІ

1. Наўрад ці можна на сённяшні дзень адразу рэаніміраваць зарэгістраваную калісыці Васілём Ліцьвінкам Асацыяцыю беларускіх фалькларыстаў. Прапануем пачаць са стварэння Ініцыятыўнай групы з 7 – 10 чалавек, абраных на нашым семінары. Мэты і задачы сумеснай працы яны абмяркуюць самі з улікам выказаных прапаноў.

2. Каб павысіць узровень падрыхтоўкі маладых спецыялістаў, якія павінны ведаць пра розныя навуковыя дыскурсы і ўмець карыстацца імі, прапануем падрыхтаваць калектыўны вучэбна-метадычны дапаможнік «Традыцыйныя і новыя метады і прынцыпы даследавання фальклору» (з папярэднім абмеркаваннем канцэпцыі).

3. Для студэнтаў магістратуры трэба падрыхтаваць вучэбны дапаможнік «Уводзіны ў тэорыю фальклору».

Лічым, што ў стварэнні дадзеных дапаможнікаў, у першую чаргу, павінна быць зацікаўлена Міністэрства адукацыі (выдзяленне грантаў). Або аўтарам па ўзгадненню з кіраўніцтвам ВНУ ці іншых устаноў памяншаць планавую нагрузку на час іх напісання. Дарэчы, у свой час, калі мы падалі заяўку на конкурс грантаў і прапанавалі напісаць дапаможнік «Тэорыя фальклору», водгукаў мы не атрымалі.

4. Даказаў сваю эфектыўнасць у плане падрыхтоўкі студэнтаў гістарычнага факультэта БДУ, якія спецыялізуюцца па этналогіі, спецыяльны курс «Этнафалькларыстыка», падрыхтаваны фалькларыстамі кафедры тэорыі літаратуры БДУ, але ён не забяспечаны дапаможнікамі. Запрашаем зацікаўленых асоб стварыць аўтарскі калектыў для яго напісання.

5. Беларускім фалькларыстам катастрафічна не хапае дыскусійнага поля.

На жаль, калегі не падхапілі эстафету дыскусійнага клуба «Соqіto». Прайшло ўсяго тры цікавыя і карысныя для яго ўдзельнікаў паседжанні: два ў БДУ і адно ў БДУКіМ. Водгукі на іх былі станоўчыя. У прыватных гутарках выказваліся прапановы не спыняцца, а працягваць традыцыю.

6. «Белая пляма» – гісторыя беларускай фалькларыстыкі ХХ стагоддзя і яе цяперашні стан. Пасля прац А. С. Фядосіка яе асэнсаванне, па сутнасці, амаль што спынілася. Маладыя даследчыкі ў выніку не маюць крытэрыяў ацэнкі зробленага і разглядаюць у адной плоскасці і сур'ёзныя, глыбокія, пісьменныя ў плане метадалогіі фалькларыстычныя працы, і спекулятыўныя, суб'ектыўныя, з мноствам памылак і нацяжак.

Каб хоць крыху выправіць становішча, прапануем калегам звярнуць увагу на напісанне артыкулаў, прысвечаных агляду бягучых праблем, стану сучаснай беларускай фалькларыстыкі, рэцэнзаванню новых (і старых) кніг і

артыкулаў па фалькларыстыцы, міфалогіі, этналогіі, а таксама адпаведных раздзелаў у матэрыялах навуковых канферэнцый. Давайце больш думаць пра маладую змену.

У штогодніку «Фалькларыстычныя даследаванні. Кантэкст. Тыпалогія. Сувязі» мы без праблем можам увесці новы раздзел «Агляды і рэцэнзіі».

7. Акрамя таго, лічым, што можна больш уважліва ставіцца да прац сваіх калег і больш актыўна папулярызаваць іх у СМІ. З'явіліся выданні, якія дастойны Дзяржаўнай прэміі (напрыклад, «Традыцыйная мастацкая культура беларусаў»), вартыя ўзнагароды энцыклапедыі «Беларускі фальклор», «Міфалогія беларусаў» і матэрыяльнай дапамогі лакальна-рэгіянальных выданні беларускага фальклору, падрыхтаваныя супрацоўнікамі ГДУ імя Ф. Скарыны, з працягам і пашырэннем геаграфіі. Як вядома, і нашы «Фалькларыстычныя даследаванні» (10 выпускаў) існуюць без якой-небудзь падтрымкі і выдаюцца за кошт аўтараў.

8. У перспектыве мы бачым падрыхтоўку адпаведнымі спецыялістамі энцыклапедычных выданняў і даведнікаў тыпу «Беларускія казкі», «Беларускія песні», «Беларускія балады», «Малыя жанры і экстражанры беларускага фальклору» і да т. п.

9. І апошняе. Ва ўсім свеце інтэлектуальная праца каштуе вялікіх грошаў. Мы ж працуем за сімвалічную плату або на грамадскіх пачатках. Мяркуем, што хаця б знешнія рэцэнзіі навуковых прац (падручнікаў, праграм, дапаможнікаў, артыкулаў і г. д.) павінны заказвацца юрыдычнымі асобамі і адпаведна імі аплачвацца, а не арганізоўвацца самімі аўтарамі, якія вымушаны выкарыстоўваць асабістыя сувязі, што проста нонсэнс.

